

Sygn. akt V CSK 189/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku Syndyka masy upadłości "A." Sp. z o.o.
w upadłości likwidacyjnej w W.
przy uczestnictwie U.S.K.
o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej i pełnienia funkcji
określonych w art. 373 Prawa upadłościowego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt X Ga (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki U.S.K. od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 24 listopada 2016 r., sygn. akt X Ga [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne

wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Uczestniczka zarzuca naruszenie: art. 316 k.p.c. w zw. z art. 3 k.c. i art. 391 k.p.c. w zw. z art. 373 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego w zw. z art. 452 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego w zw. z art. 22 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP przez ich niezastosowanie i w konsekwencji oczywiście nieproporcjonalne orzeczenie sankcji w stosunku do ustalonego stopnia winy uczestniczki, a to z uwagi na orzekanie w oparciu o przepis nieobowiązujący w dacie orzekania, przewidujący surowszy zakres sankcji, niż obowiązujący, a w konsekwencji oczywiste naruszenie przepisów prawa, które doprowadziło do oczywiście nieprawidłowego orzeczenia obciążającego uczestniczkę sankcją ponad miarę ustalonego zawinienia; art. 384 k.p.c. w zw. z art. 316 k.p.c., art. 3 k.p.c. w zw. z art. 373 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego w zw. z art. 452 ust. 1 Prawa

restrukturyzacyjnego w zw. z art. 22 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP przez ich niezastosowanie i w konsekwencji rzeczywiste zwiększenie orzeczonej przez Sąd pierwszej instancji wobec uczestniczki sankcji z art. 373 Prawa upadłościowego i naprawczego (z 3/8 na 1/2 wymiaru kary), pomimo braku wniesienia apelacji przez wnioskodawcę.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżąca upatruje w naruszeniu przez Sąd drugiej instancji wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów.

Zgodnie z art. 373 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 2171 ze zm.), w wersji obowiązującej od 1 stycznia 2016 r., sąd może orzec pozbawienie na okres od jednego roku do dziesięciu lat prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub

w ramach spółki cywilnej oraz pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, członka komisji rewizyjnej, reprezentanta lub pełnomocnika osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w zakresie tej działalności, spółki handlowej, przedsiębiorstwa państwowego, spółdzielni, fundacji lub stowarzyszenia.

W poprzednim stanie prawnym przepis ten przewidywał możliwość orzeczenia powyższego zakazu od lat trzech do lat dziesięciu.

O okresie, na jaki pozbawienie praw ma być orzeczone decyduje stopień winy osoby, której dotyczy zakaz oraz skutki podejmowanych działań, w szczególności obniżenie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa upadłego i rozmiar pokrzywdzenia wierzycieli (art. 373 ust. 2 cyt. ustawy).

Sąd pierwszej instancji orzekł powyższy zakaz w stosunku do uczestniczki na okres 5 lat. Sąd drugiej instancji oddalił apelację, a ustosunkowując się do zarzutu oparcia orzeczenia Sądu pierwszej instancji na art. 373 ust. 1 cyt. ustawy w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. wskazał, że orzeczenie zakazu po 1 stycznia 2016 r. ustala się w przedziale od jednego roku do dziesięciu lat, a zatem orzeczony w stosunku do uczestniczki zakaz w wymiarze pięciu lat mieści się w tym przedziale czasowym i w swoim wymiarze uwzględnia zaistniałe w sprawie okoliczności, które przemawiają przeciw przyjęciu jego najniższej wysokości.

Sąd pierwszej instancji szczegółowo umotywował przyczyny orzeczenia pięcioletniego zakazu w stosunku do uczestniczki, które w pełni podzielił Sąd drugiej instancji - chodzi o stopień zawinienia uczestniczki oraz skutki podejmowanych przez nią działań gospodarczych dla kierowanej przez nią Spółki, a przede wszystkim dla wierzycieli.

Stanowisko skarżącego zasługiwałoby na uwzględnienie, gdyby Sąd Rejonowy orzekł zakaz na okres trzech lat, czyli w najniższym rozmiarze obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. Tak się jednak nie stało, a w związku z tym nie można mówić o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skoro Sąd Rejonowy w stanie faktycznym sprawy nie przyjął według swej oceny najniższego wymiaru zakazu, to kwestia błędu tego Sądu, co do tego, że dolna granica zakazu wyniosła

jeden rok a nie trzy lata jest prawnie irrelewantna, tym bardziej, że nowelizacja art. 373 cyt. ustawy nie zmieniła górnej granicy zakazu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., art. 391 § 1 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej - § 8 ust. 1 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm.) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. 2016, poz. 1668).

jw